

ZAKON O NACIONALNOM PARKU "UNA"

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom osniva Nacionalni park "Una", uređuju se pitanja zaštite, unapređenja i korištenja Nacionalnoga parka "Una" (u daljnjem tekstu: Nacionalni park), upravljanja Nacionalnim parkom, te propisuju prekršaji i određuju upravne mjere za nepoštivanje odredaba ovoga Zakona.

Članak 2.

Prirodne vrijednosti u području Nacionalnoga parka su prirodne vrijednosti od federalnoga značaja.

Prirodne vrijednosti u području Nacionalnoga parka zaštićuju se provedbenim propisima sukladno Zakonu o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Područja koja su značajna za očuvanje kulturne baštine u području Nacionalnoga parka zaštićuju se sukladno Zakonu i propisima o zaštiti kulturne baštine.

II. PODRUČJE NACIONALNOGA PARKA

Članak 3.

U Nacionalnome parku uspostavlja se:

- a) područje stroge i usmjerene zaštite,
- b) područje usmjerenog razvitka koje uključuje područje u granicama Nacionalnoga parka što nije obuhvaćeno zonom stroge i usmjerene zaštite.

Područje stroge i usmjerene zaštite namijenjeno je postizanju ciljeva zaštite prirodnih vrijednosti, zaštiti i očuvanju prirodnog razvitka ekosustava i prirodnih procesa bez uplitanja čovjeka, zatim očuvanju nepromijenjenih prirodnih područja, biodiverziteta, staništa biljnih i životinjskih vrsta, omogućavanju posjećivanja i rekreacije i odgojno-

obrazovnim i znanstvenim djelatnostima u opsegu i na način koji ima najmanji utjecaj na prirodu.

Područje usmjerenoga razvitka je, pored očuvanja prirode, kulturnih osobitosti i poljodjelskog krajolika tradicionalne obrade tla, namijenjeno s regionalnim specifičnostima usklađenom razvitku djelatnosti stanovništva u Nacionalnome parku, posebice na području poljoprivrede i proizvodnje hrane, šumarstva, domaćih obrta i turizma.

Na dijelovima područja stroge i usmjerene zaštite utvrđuju se zone:

" zona A (tu se omogućuje poljoprivreda i šumarstvo)

" zona B (tu se omogućuje ribolov, uzgoj ribe i rafting).

Zone su područja u kojima je, radi zaštite tradicionalnih načina korištenja prostora sukladno odredbama ovoga Zakona, uspostavljen posebni režim zaštite temeljem kojeg se dopušta jači utjecaj čovjeka u prirodi radi obavljanja djelatnosti poljoprivrede, šumarstva, lova i ribolova, te rekreacije, koje nisu u suprotnosti s namjenom područja stroge i usmjerene zaštite Nacionalnoga parka.

Članak 4.

Nacionalni park "Una" obuhvata područje kanjonskog dijela gornjeg toka rijeke Une uzvodno od Lohova, zatim područje kanjonskog dijela donjeg toka rijeke Unac od njenog ušća u Unu uzvodno od Drvarskog polja, te međuprostor između Une i Unca. Cijelo područje Nacionalnoga parka potpada pod Općinu Bihać u ukupnoj površini od 19.800 ha.

Granica Nacionalnoga parka Una počinje na istoku na ulazu Unca u kanjon - kota 453, prolazi korito Unca, penje se do ruba kanjona i ide sjeveroistočnim rubom kanjona do kote 658, nastavlja se rubom ispod kote 757, prolazi iznad sela Luke do kote 697 kod Ljutića, dalje rubom kanjona do Pogledala iznad Martin Broda te iznad ušća Unca u Unu, nastavlja grebenom kanjona na sjever preko kote 564, kote 540, kote 539, kote 533, vrha Tuk na koti 518, kote 359 iznad mjesta Gečet, prolazi sjeverno oko Gečetske glave prema Čojluku, dalje putem R408b zapadno do velike krivine iznad Une, te dalje sjeverno uz put oko kote 358 do ceste Gorjevac - Kulen Vakuf i dalje uz istočnu stranu ceste, te zapadno od otvorenog kopa gipsa do mjesta Paženi, gdje granica prelazi cestu i dalje obilazi zapadnim rubom doline naselja Paženi, Orašac i Šukovi, te prelazi cestu i dalje ide uz njen istočni rub do mjesta Dubovsko, nastavlja uz sjeverni rub lokalne ceste do kote 615 gdje se spaja s magistralnom cestom Bihać-Petrovac i ide dalje njezinim sjevernim rubom do kote 500 kod naselja Žednice, zatim dalje do prve velike krivine na magistralnoj cesti iznad kote 472 gdje prelazi cestu i spušta se prema mjestu Podastrana, te dalje sjevernom stranom lokalnog puta preko kote 334 i kote 346 prema rijeci Uni koju prelazi oko

250 m nizvodno od "Dvoslapa" gdje prelazi preko magistralne ceste Ripač-D. Lapac i nastavlja istočnim rubom ceste do državnog graničnog prelaza Užljebić, te dalje po granici s Republikom Hrvatskom prema jugu po rijeci Uni preko Štrbačkog buka do južnog kraja kanjona Une kod kote 448, gdje se odvaja zajedno s državnom granicom od rijeke Une prema koti 406 te dalje po trasi državne granice oko područja Kalata te se vraća na prugu Bihać-Knin sjeverno od Selišta i dalje prati trasu državne granice s RH do željezničkog mosta na Uni uzvodno od Martin Broda i dalje rijekom Unom do ušća Krke te dalje trasom državne granice po koritu rijeke Krke do njezinog izvora gdje se odvaja od trase državne granice i penje sjeverno do ruba kanjona vodotoka Potok, pa preko kote 566 nastavlja do puta na zapadnoj strani naselja Kožlovac, te dalje južnom stranom lokalnog puta do kote 760 kod naselja Grbić, preko kote 1061, te željezničke stanice Hrnjadi, dalje uz južnu stranu stare pruge do krivine iznad mjesta Hrnjadi gdje se odvaja prema koti 815, dalje ide donjim rubom padine oko kote 655 do kanjona Unca te dalje rubom kanjona istočno od naselja Trešnjik do lokaliteta Berek i kote 453.

Područje stroge i usmjerene zaštite Nacionalnoga parka "Una" obuhvaća sljedeća područja unutar granica parka:

" sjeverno područje određeno je granicama Nacionalnoga parka koje se nalaze sjeverozapadno od granice koja ide zapadno od mjesta Šukovi podnožjem vrha Ljutoč prema zapadu, obilazi kotu 661, preko kote 440, te dalje cestom preko kote 353, podnožjem oko kote 535,4 prema Štrbačkom buku i dolazi na rijeku Unu 150 metara uzvodno od Štrbačkog Buka;

" južno područje obuhvaćeno je granicama Nacionalnog parka koje se nalaze jugoistočno od granice koja ide zapadno od kote 673 na kraju kanjona kod Pogledala, dalje na zapad prema koti 515, te na jug do ceste Kulen Vakuf - Martin Brod, te dalje na zapad preko ušća Unca u Unu do kote 319 i zatim na jug do rijeke Une, dalje 100 metara jugo-zapadno i onda prema željezničkoj stanici Martin Brod, te se vraća prema rijeci Uni i oko 100 metara prije Une skreće na jug prema Martin Brodu, pa dalje na istok preko rijeke Une, kote 333, te na Unac, oko ribogojilišta i Manastira Rmanj podnožjem brda Čelije do ceste u Martin Brodu i krivinom ceste gdje se odvaja i 100 metara od ceste ide do odvojaka za željezničku stanicu.

Na određenim dijelovima područja stroge i usmjerene zaštite utvrdit će se zone A i zone B (više zona), temeljem Prostornoga plana područja posebnih obilježja koji će se za Nacionalni park izraditi prema posebnom propisu (u daljnjem tekstu: Prostorni plan PPO).

Detaljnije granice između navedenih kota utvrdit će Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu Vlada).

Članak 5.

Granice Nacionalnoga parka i područja režima stroge zaštite iz članka 4. st. 2. i 3. prikazane su na državnoj topografskoj karti u mjerilu 1:25 000, koja je sastavni dio ovoga Zakona.

Granice područja iz stavka 1. ovoga članka detaljno se prikazuju na digitalnom katastarskom planu.

Državna topografska karta i digitalni katastarski plan iz stavka 2. ovoga članka u izvornom se obliku pohranjuju u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament FBiH) i Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, a duplikati pri Kantonalnom ministarstvu prostornog uređenja, obnove, razvitka i zaštite okoline i Službi za urbanizam u Općini Bihać, te pri Javnom poduzeću koje upravlja Nacionalnim parkom.

III. ZAŠTITA I RAZVITAK

1. Režimi zaštite

Članak 6.

U području Nacionalnoga parka nisu dopušteni zahvati i obavljanje djelatnosti u opsegu i na način koji bi mogao ugroziti ciljeve osnivanja Nacionalnoga parka ili nepovoljno utjecati na prirodne vrijednosti u takvoj mjeri da bi se značajno promijenile one karakteristike koje su značajne za njihovo očuvanje, biološku raznolikost i vrijednost krajolika.

U području Nacionalnoga parka naročito je zabranjeno:

- 1) oštećivati ili iz prirode uzimati primjerke ugroženih divljih vrsta, osim u svrhu znanstvenih istraživanja;
- 2) unositi neautohtone vrste šumskog drveća i grmlja osim za potrebe saniranja erozija ili započetog ozelenjavanja zemljišta;
- 3) unositi u vodotoke neautohtone vrste riba i druge neautohtone životinjske vrste;
- 4) namjerno puštati genetski modificirane organizme u okoliš;
- 5) loviti zaštićene, rijetke i ugrožene vrste divljači;
- 6) uzimati iz prirode životinje koje nisu određene kao divljač ili ribe, osim u svrhu znanstvenih istraživanja i stvaranja uvjeta zaštite životinjskih vrsta sukladno propisima iz područja zaštite prirode;
- 7) pošumljavati poljoprivredna zemljišta, osim ako to nalažu mjere za zaštitu od erozije ili klizišta;
- 8) isušivati ili zatrpavati vlažna staništa;

- 9) ograđivati zemljišta, osim za potrebe u poljoprivredi, šumarstvu, upravljanju vodama, izvođenju znanstvenih istraživanja, zaštiti prirodnih vrijednosti, te objekata kulturne baštine ili kulturnih spomenika u naseljenim područjima;
- 10) koristiti agrokemijska sredstva za uništavanje raslinja i životinja (herbicidi i insekticidi) izvan obradivih površina;
- 11) koristiti se sredstvima za zaštitu bilja izvan obradivih površina;
- 12) graditi nove individualne objekte za odmor ili za turistički smještaj, dograđivati postojeće objekte ili u turističke svrhe mijenjati namjenu postojećih objekata, osim u naseljenim područjima Orašca, Kulen Vakufa, Martin Broda i lokalitetima koji budu za te namjene određeni Prostornim planom područja posebnih obilježja, u čiju granicu obuhvata ulazi cjelokupna površina Nacionalnoga parka, i Planom upravljanja Nacionalnim parkom;
- 13) mijenjati namjenu postojećih gospodarskih objekata za potrebe turističkog smještaja;
- 14) graditi nove i/ili dograđivati postojeće objekte za turistički smještaj, osim dogradnje postojećih objekata ako to zahtijevaju propisi za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, te gradnje objekata za njihovu okolišnu sanaciju (kanalizacija, pročištači otpadnih voda i dr.);
- 15) graditi nove hotele, motele, hotelska i apartmanska naselja, osim u naseljenim područjima koja budu za te namjene određena Prostornim planom PPO;
- 16) graditi proizvodne objekte osim objekata određenih Prostornim planom PPO i Planom upravljanja za Nacionalni park;
- 17) rekreacijske djelatnosti na vodotocima, osim na za to određenim područjima i pod uvjetima određenim u Planu upravljanja;
- 18) gospodarenje šumama u komercijalne svrhe;
- 19) graditi nove objekte i infrastrukturu za opskrbu energijom, osim za opskrbu energijom iz obnovljivih izvora (energija sunca, energija iz biomase, geotermalna energija, hidrotermalna energija, energija vodotoka) za potrebe stanovništva i djelatnosti u području parka;
- 20) graditi odlagališta otpada i odlagati otpad izvan za to određenih i uređenih mjesta za skupljanje otpada;
- 21) graditi vodne akumulacije;
- 22) graditi nove vojne objekte;
- 23) graditi nove uzletno-sletne staze;
- 24) uzlijetati i pristajati letjelicama, zmajevima, balonima ili padobranima izvan za to određenih područja;
- 25) izvoditi zahvate kojima bi se mijenjao vodni režim, oblik korita ili bilo na koji drugi način utjecalo na prirodne odnose vodotoka i priobalnih zemljišta, osim ako to zahtijevaju potrebe za zaštitom obala od erozije, potrebe za opskrbom pitkom vodom, potrebe za zahvate za zaštitu voda ili uvjeti za zaštitu protiv štetnog djelovanja voda;
- 26) odvoziti šljunak, pijesak i kamenje iz vodotoka i vodnih i priobalnih zemljišta,

osim u opsegu i količini određenoj u planu upravljanja vodnim slivom ili njegovih dijelova, ili ako su takvi zahvati nužni za uređenje vodnog režima;

27) iskorištavati mineralne sirovine;

28) izvan naseljenih područja postavljati table, natpise i druge objekte za slikovno ili zvučno obavješćivanje i oglašavanje, ako postavljanje nije uređeno propisima o javnim i šumskim cestama, osim tabli za označavanje turističkih i planinskih putova, te putova i staza koje su postavljene od javne ustanove za upravljanje područjem Nacionalnoga parka;

29) usmjereno osvjetljivati prirodne vrijednosti, upotrebljavati osvjetljene reklamne panoe, svjetlosne snopove svih vrsta i oblika, mirujuće ili vrteće, usmjerene prema nebu ili prema površinama od kojih se mogu reflektirati prema nebu, osim usmjerenog osvjetljavanja objekata kulturno-povjesne baštine i manjih svijetlećih reklama površine do 1 m² u naseljenim mjestima;

30) koristiti prometnice za tranzitni promet opasnim tvarima;

31) parkirati motorna vozila i/ili kamp-prikolice izvan za to određenih mjesta;

32) postavljati šatore izvan za to određenih mjesta;

33) paliti vatru izvan određenih i uređenih mjesta, osim nadziranog za stanovništvo u Nacionalnom parku pri obavljanju poljoprivredne djelatnosti ili paljenja drvnih otpadaka na otvorenim prostorima radi održavanja i zaštite šuma;

34) puštanje pasa s povodca izvan naseljenih područja, osim pri nadzoru ili pri korištenju pasa od policije, vojske i spasilačke službe.

U području Nacionalnoga parka zabranjeni su, također, zahvati i djelatnosti za koje je u postupku izrade dokumenata prostornog uređenja, planova korištenja prirodnih dobara ili pri izdavanju konkretnih upravnih akata utvrđeno da bi mogli ugroziti ciljeve osnivanja Nacionalnoga parka, te da bi nepovoljno utjecali na prirodne vrijednosti u takvoj mjeri da bi se bitno promijenile karakteristike koje su značajne za njihovo očuvanje, biološku raznolikost i raznolikost krajolika, te bitno ugrozile njegove ekološke, biološke vrijednosti i vrijednosti krajolika.

Štetnost zahvata i djelatnosti iz stavka 3. ovoga članka utvrđuju se u postupku procjene utjecaja na okoliš i drugih postupaka koji se vode sukladno Zakonu o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03) i Zakonu o zaštiti prirode ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03).

Članak 7.

U području režima stroge i usmjerene zaštite pored zabrana iz članka 6. ovoga Zakona zabranjeno je:

1) graditi nove objekte osim objekata gospodarske javne infrastrukture s područja komunalnog gospodarstva, elektro-napajanja, telekomunikacija i upravljanja vodama;

- 2) mijenjati namjenu postojećih objekata;
- 3) graditi zamjenske objekte osim onih namijenjenih isključivo obavljanju poljoprivredne djelatnosti sukladno propisima koji uređuju obavljanje poljoprivredne djelatnosti.

U području režima stroge i usmjerene zaštite dopuštena je rekonstrukcija postojećih objekata u okviru postojećih dimenzija (gabarita) i obilježja graditeljskog naslijeđa. Iznimno od odredaba toč. 2. i 3. stavka 1. ovoga članka, u području režima stroge i usmjerene zaštite dopuštene su gradnje, rekonstrukcije i zamjenske gradnje objekata na poplavnim i erozijskim područjima (klizištima) koje su nužne zbog izravne opasnosti od prirodnih i drugih nesreća ili radi sprječavanja ili smanjenja njihovih posljedica, kao i objekti za zaštitu, spašavanje i pomoć pri prirodnim i drugim nepogodama i nesrećama.

Članak 8.

U području režima stroge i usmjerene zaštite pored zabrana iz čl. 6. i 7. ovoga Zakona također je zabranjeno:

- 1) izvođenje melioracijskih radova, osim sječe stabala i grmlja pri redovitom održavanju i uređivanju pašnjaka i putova na za to određenim područjima za potrebe ispaše domaćih životinja, te za uređenje postojeće mreže putova;
- 2) mijenjanje oblika i sastava površina osim u slučajevima dopuštenim ovim Zakonom;
- 3) uzimanje iz prirode minerala i fosila, osim u svrhe znanstvenih istraživanja i edukacije;
- 4) uzimanje iz prirode vrsta samoniklog bilja, osim u svrhe znanstvenih istraživanja;
- 5) napasanje stoke izvan za to određenih područja;
- 6) priređivanje javnih skupova i priredbi, osim priređivanja tradicionalnih javnih skupova i priredbi;
- 7) izvođenje vojnih vježbi, osim iznimno za specijalističko osposobljavanje i u opsegu, na lokacijama i pod uvjetima određenim u Planu upravljanja;
- 8) letenje motornim letjelicama, osim letenja u međunarodnom zračnom prometu;
- 9) lov divljači;
- 10) lov ribe;
- 11) kupanje, kajakaštvo, rafting i druge rekreacijske djelatnosti na vodotocima;
- 12) čišćenje i pranje vozila, te ispuštanje ulja i sl.,
- 13) vožnja biciklima izvan za to određenih putova i biciklističkih staza; gradnja novih putova, osim iznimno na način i pod uvjetima kako je to određeno Planom upravljanja;

Za uzimanje minerala ili fosila iz prirode u području režima stroge i usmjerene zaštite

potrebno je pribaviti suglasnost javne ustanove za upravljanje područjem Nacionalnoga parka.

Za sprječavanje širenja zaraznih bolesti i provođenje mjera upravljanja vezanih uz populacije pojedinih životinjskih vrsta na granici područja režima stroge i usmjerene zaštite utvrđuju se tampon zone.

Obuhvat i upravljačke mjere za pojedinu tampon zonu određuju se i usklađuju prema Planu upravljanja u godišnjim planovima lovno-uzgojnih aktivnosti izvedenih iz lovno-gospodarskih osnova za lovišta u području Nacionalnoga parka.

Iznimno od odredbe točke 8. stavka 1. ovoga članka dozvoljeno je letenje letjelicama na motorni pogon nad područjem režima stroge i usmjerene zaštite za potrebe zaštite, spašavanja i pomoći prilikom prirodnih i drugih nesreća, za potrebe održavanja Nacionalnoga parka i infrastrukture u Nacionalnome parku, te eventualne opskrbe posebnih objekata sukladno Planu upravljanja, te za potrebe meteorološke službe, geodetskih mjerenja i filmskog snimanja u reklamne svrhe.

Za letenje nad područjem stroge i usmjerene zaštite radi geodetskog i filmskog snimanja potrebno je pribaviti suglasnost javnoga poduzeća.

Članak 9.

Iznimno od odredbi čl. 6., 7. i 8. ovoga Zakona u određenim zonama, koje će biti posebno utvrđene u Prostornome planu PPO, dozvoljeno je:

- 1) uređivanje poljoprivrednih površina i uređenje pristupnih putova do tih površina radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti;
- 2) upravljanje šumskim površinama sukladno šumsko-gospodarskoj osnovi ili programu za gospodarenje privatnim šumama.

Iznimno od odredbi čl. 6., 7. i 8. ovoga Zakona u zonama koje će biti posebno utvrđene Prostornim planom PPO i Planom upravljanja Nacionalnim parkom dozvoljeno je:

- 1) lov ribe;
- 2) rekonstrukcija ili zamjenska gradnja postojećih objekata za uzgoj ribe, kao i postavljanje pripadajuće opreme;
- 3) rekreacijske aktivnosti na vodi;
- 4) gradnja pristaništa sukladno propisima o sigurnosti riječne plovidbe;
- 5) gradnja biciklističkih i pješačkih staza;
- 6) gradnja objekata i postavljanje opreme koja je obvezatna sukladno propisima o sigurnosti na javnim kupalištima
- 7) priređivanje sportskih i tradicionalnih priredbi na vodotocima.

Članak 10.

Federalna, kantonalna ili općinska tijela, mjerodavna za sigurnost federalnih ili općinskih cesta i prometa na njima, mogu po dobivenom mišljenju javnoga poduzeća, uspostaviti posebni režim na prometnicama unutar Nacionalnoga parka na način da bez obzira na propise o javnim cestama i propise o sigurnosti cestovnoga prometa, ograniče korištenje federalnih ili općinskih cesta za pojedine kategorije ili za sva vozila, osim za ona koje koriste:

- 1) vlasnici ili korisnici zemljišta u Nacionalnome parku za pristup do svojih zemljišta;
- 2) stanovništvo sa stalnim ili povremenim prebivalištem u Nacionalnome parku te njihovi gosti za pristup do njihovih prebivališta;
- 3) turisti koji koriste smještajne objekte u Nacionalnome parku za pristup objektima u kojima su smješteni ili u kojima su nastanjeni;
- 4) službe pri obavljanju upravnih poslova ili izvršavanju naloga javnoga poduzeća, policija, vatrogasci, vojska, spasilačke službe, zdravstvene i veterinarske službe, te pravne i fizičke osobe koje obavljaju prijevoz putnika u cestovnom prometu ili obavljaju prijevoz roba i usluga vezanih uz dopuštene djelatnosti u Nacionalnome parku.

2. Razvojne smjernice

Članak 11.

Razvojne smjernice u Nacionalnome parku odnose se na uvjete vezane uz projekte i investicije u Nacionalnome parku koje nisu u suprotnosti s ciljevima proglašavanja Nacionalnoga parka i koje pružaju razvojne mogućnosti lokalnom stanovništvu, poglavito u turizmu, poljoprivredi i proizvodnji hrane.

Razvojnim smjernicama potiče se održivi razvitak prilagođen karakteristikama i prirodnim vrijednostima Nacionalnoga parka koji se podržava kroz:

- 1) poticanje prirodnim vrijednostima i kulturnoj baštini prikladnih oblika turizma i rekreacije;
- 2) poticanje razvitka ruralnoga prostora, poboljšanje infrastrukture seoskih gospodarstava s uređenjem prostora i obnovom sela;
- 3) poticanje dopunskih djelatnosti u poljoprivredi koje su povezane s ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom i uzgojem autohtonih pasmina domaćih životinja i njihovih proizvoda s ekološkom markicom i zemljopisnim podrijetlom;
- 4) poboljšanje komunalne infrastrukture;
- 5) omogućavanje obrtničkih djelatnosti s naglaskom na stare obrte;
- 6) zaštitu kulturne baštine;

7) korištenje okolišu prihvatljivih (neškodljivih) tehnologija pri prijevozu unutar Nacionalnoga parka;

8) očuvanje biološke raznolikosti i prepoznatljivosti krajolika;

9) očuvanje prirodnih vrijednosti.

Razvojne smjernice iz stavka 2. ovoga članka detaljnije se razrađuju u Planu upravljanja koji se za Nacionalni park izrađuje i donosi sukladno Zakonu.

Članak 12.

Za ostvarenje razvojnih smjernica iz članka 11. ovoga Zakona kao prioriteta za koje će se u Planu upravljanja Nacionalnoga parka sugerirati dodjeljivanje poticaja iz proračuna ili sufinanciranje utvrđuje se:

1) na području turizma:

" za poboljšanje turističke infrastrukture u smislu gradnje i obnove kapaciteta prenoćišta, objekata za rekreaciju, te za poboljšanje ugostiteljske ponude (prema smjernicama Prostornoga plana PPO);

" za potporu projektima lokalnih zajednica u području turizma;

" za potporu projektima i programima turističkih društava/zajednica u području Nacionalnoga parka;

" za potporu projektima za predstavljanje i promidžbu Nacionalnoga parka;

2) na području regionalne i lokalne infrastrukture:

" izgradnje objekata regionalne ili lokalne infrastrukture na području vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda;

" izgradnje lokalne prometne mreže;

" izgradnje objekata ili uređaja za korištenje energije iz obnovljivih izvora za lokalne potrebe.

3) na području poljoprivrede za:

" cjelovit razvitak ruralnih područja i obnovu sela;

" prostorno uređenje obnove sela;

" obnovu i uređenje pašnjaka i travnjaka;

" poticanje gospodarenja koje je usmjereno na očuvanje biološke raznolikosti i prepoznatljivosti krajolika;

" očuvanje autohtonih pasmina domaćih životinja i starih sorti voćaka;

" pripremu i preradu poljoprivrednih proizvoda s ekološkom markicom i zemljopisnim podrijetlom;

" djelatnosti seoskog domaćinstva povezane s tradicionalnim običajima i ponudom tradicionalnih jela;

" razvitak turističke ponude na seoskim domaćinstvima;

4) na području prometa za:

- " uređivanje, usmjeravanje i ograničavanje cestovnog prometa radi poticanja korištenja prijevoza putnika sredstvima javnoga prijevoza;
- " korištenje alternativnih prijevoznih sredstava unutar Nacionalnoga parka;
- 5) na području kulturne baštine:
 - " za održavanje kulturne baštine, posebice za održanje obilježja kulturnoga krajolika;
- 6) na području obrta:
 - " za oživljavanje tradicijskih (starih/domaćih) obrta i razvitak okolišno prikladnih obrta;
- 7) na području biološke raznolikosti za:
 - " ugovornu zaštitu;
 - " skrbništvo nad prirodnim vrijednostima;
 - " obnovu prirode i prirodnih vrijednosti;
- 8) na području očuvanja krajolika za:
 - " održavanje i očuvanje pejzažne tipologije;
 - " obnovu postojećih i gradnju novih objekata sukladno karakteristikama graditeljske baštine.

III. UPRAVLJANJE NACIONALNIM PARKOM

Članak 13.

Za upravljanje Nacionalnim parkom osnovat će se Javno poduzeće Nacionalni park "Una" (u daljnjem tekstu: Javno poduzeće).

Javno poduzeće može se baviti i gospodarskom djelatnošću, koja je izravno vezana uz ostvarivanje osnovnih zadaća Javnoga poduzeća s tim što vršenje gospodarske djelatnosti ne može biti na štetu osnovne djelatnosti Javnoga poduzeća.

Osnivačka prava u Javnome poduzeću u ime Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) vžit će Vlada Federacije.

Javno poduzeće iz stavka 1. ovoga članka svoju djelatnost obavljat će kao javnu djelatnost.

Članak 14.

Javno poduzeće obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja Nacionalnoga parka radi zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja.

Javno poduzeće obavlja kao javnu službu sljedeće poslove:

- 1) priprema prijedlog plana upravljanja;
- 2) priprema godišnje programe rada temeljem plana upravljanja, te skrbi o provedbi poslova iz godišnjeg plana;
- 3) priprema stručne podloge za izradu Prostornoga plana Nacionalnoga parka;
- 4) surađuje s lokalnim zajednicama u postizanju ciljeva zaštite i razvitka Nacionalnoga parka;
- 5) prati i analizira stanje prirode i prirodnih vrijednosti te utjecaje na prirodu u području Nacionalnoga parka;
- 6) sudjeluje u izradi stručnih podloga za uvjete zaštite prirode koji su u svezi sa zahvatima što se planiraju u području Nacionalnoga parka;
- 7) utvrđuje uvjete u postupku natječaja za obavljanje dopuštenih djelatnosti u Nacionalnome parku putem koncesija i koncesijskih dopuštenja;
- 8) izvodi mjere za zaštitu prirode u području Nacionalnoga parka;
- 9) sklapa ugovore za zaštitu prirodnih vrijednosti u području Nacionalnoga parka sukladno propisima o zaštiti prirode;
- 10) sklapa ugovore o skrbništvu nad prirodnim vrijednostima u području Nacionalnoga parka sukladno propisima o zaštiti prirode;
- 11) izdaje suglasnosti vezane uz provedbu mjera za koje je u planu upravljanja određeno da ih izdaje Javno poduzeće;
- 12) daje mišljenje za organizaciju priredbi za koje je prema propisu o javnome okupljanju potrebna suglasnost mjerodavnoga upravnog tijela;
- 13) koordinira i priprema izvještaje istraživačkih poslova u svezi s Nacionalnim parkom;
- 14) skrbi za održavanje, obnovu i zaštitu prirodnih vrijednosti u području Nacionalnoga parka;
- 15) skrbi za predstavljanje Nacionalnoga parka;
- 16) stručno pomaže i savjetuje vlasnike i korisnike zemljišta u Nacionalnome parku;
- 17) osigurava dostupnost informacija o Nacionalnome parku;
- 18) planira i održava putove i oznake (signalizaciju), te drugu infrastrukturu namijenjenu obilasku Nacionalnoga parka i za koju skrbi Javno poduzeće;
- 19) vodi posjetitelje po Nacionalnome parku;
- 20) priprema i izvodi obrazovne programe o značaju Nacionalnoga parka, zaštiti prirodnih vrijednosti, očuvanju prepoznatljivosti krajolika, kulturne baštine, očuvanju biološke raznolikosti i zaštiti okoliša u Nacionalnome parku;
- 21) upravlja bazama podataka o Nacionalnome parku.

Temeljem javnih ovlasti Javno poduzeće vrši izravni nadzor u području Nacionalnoga parka.

Pored poslova iz prethodna dva stavka Javno poduzeće, također, obavlja sljedeće poslove:

- 1) vrši istraživačke poslove u svezi sa zaštićenim područjem;

- 2) surađuje s međunarodnim organizacijama s područja zaštite prirode;
- 3) surađuje s institucijama/poduzećima koja upravljaju zaštićenim područjima u državi Bosni i Hercegovini i u inozemstvu;
- 4) surađuje s organizacijama i institucijama mjerodavnim za zaštitu kulturne baštine u pripremi osnova za zaštitu kulturne baštine u području Nacionalnoga parka;
- 5) upravlja obnovljenim objektima kulturne baštine koja su upisana u registar kulturne baštine i spomenika kulture u području Nacionalnoga parka, a koja su mu posebnim propisom povjerena na upravljanje;
- 6) prati stanje vrijednosti krajolika u području Nacionalnoga parka;
- 7) izvodi druge poslove određene statutom Javnoga poduzeća.

Pored poslova iz st. 1., 2., 3. i 4. ovoga članka Javnom poduzeću se, temeljem posebne odluke Vlade, kao privremena ili trajna zadaća može povjeriti priprema i vođenje poslova u svezi s državnim investiranjem u kapitalne objekte zaštite prirode u području Nacionalnoga parka.

U slučajevima ugovaranja skrbništva nad prirodnim vrijednostima u Nacionalnome parku, bez obzira na propise o očuvanju prirode, pri izboru skrbnika prednost imaju pravne ili fizičke osobe koje imaju sjedište ili stalno prebivalište u Nacionalnome parku, uz uvjet da su za skrbništvo stručno osposobljene.

Članak 15.

Vlada Federacije BiH će odlučiti da se prirodne vrijednosti, nekretnine i stvari koje služe zaštiti prirode i upravljanju Nacionalnim parkom, a koje su u državnome vlasništvu u području Nacionalnoga parka, daju na upravljanje Javnom poduzeću.

IV. PLAN UPRAVLJANJA NACIONALNIM PARKOM

Članak 16.

Nacionalnim parkom upravlja Javno poduzeće na temelju plana upravljanja. Plan upravljanja donosi se sukladno odredbama ovoga Zakona i za razdoblje od deset godina.

Plan upravljanja određuje razvojne smjernice, način izvođenja zaštite, korištenja i upravljanja Nacionalnim parkom, te konkretnije smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja, uz uvažavanje potreba lokalnoga stanovništva.

Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u Nacionalnome parku dužne su se pridržavati Plana upravljanja.

Članak 17.

Javno poduzeće na temelju plana upravljanja za svaku godinu donosi godišnji program rada.

Programom rada detaljnije se određuju poslovi Javnoga poduzeća, način stručne pomoći i savjetovanja lokalnog stanovništva pri obavljanju njihovih djelatnosti koje omogućuju održiv razvitak u području Nacionalnoga parka.

Javno poduzeće dužno je godišnji program rada dostaviti na potvrđivanje federalnom ministru okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 18.

Javno poduzeće dužno je svake dvije godine izvijestiti Vladu o provođenju plana upravljanja.

Nakon proteka razdoblja od pet godina analizira se provedba plana upravljanja i ostvareni rezultati, te se po potrebi obavlja revizija plana upravljanja na način i u postupku kako je to propisano za njegovo donošenje.

V. FINANCIRANJE

Članak 19.

Za obavljanje djelatnosti Javno poduzeće dobiva sredstva:

- 1) iz proračuna Federacije;
- 2) od ulaznica, naknada za parkiranje i kampiranja;
- 3) od naknada za korištenje zaštićenog znaka Nacionalni park;
- 4) od prodaje suvenira, karata i dr.;
- 5) od financijskih sredstava dobivenih upravljanjem nekretninama i stvarima;
- 6) od sredstava iz sufinanciranih programa i projekata koji su sukladni osnivanju Nacionalnoga parka;
- 7) od subvencija, donacija;
- 8) iz sredstava lokalnih, državnih i međunarodnih fondova i zaklada, ustanova i

organizacija;

9) drugih izvora sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.

Javno poduzeće može, također, ostvarivati sredstva iz proračuna kantona i/ili općina sukladno njihovim programima u dijelu u kojem su oni sastavni dio plana upravljanja Nacionalnoga parka.

Ostvarenom dobiti, sukladno financijskom planu i planu upravljanja i godišnjem programu rada, raspolaže Javno poduzeće.

Ostvarenu dobit Javno poduzeće je dužno namijeniti, sukladno godišnjem programu rada:

- 1) razvitku vlastite djelatnosti i otkupu nekretnina, poglavito zemljišta u Nacionalnome parku;
- 2) subvencijama u provođenju razvojnih smjernica iz članka 12. ovoga Zakona;
- 3) naknadama vezanim uz ugovornu zaštitu i brigu nad prirodnim vrijednostima;
- 4) okolišnoj sanaciji objekata i degradiranog okoliša;
- 5) izdavanju publikacija u svezi s parkom;
- 6) drugim djelatnostima sukladno ciljevima i namjeni Nacionalnoga parka.

VI. PODACI

Članak 20.

Podatke koje koristi za obavljanje svoje djelatnosti Javno poduzeće osigurava vlastitim istraživanjima i od institucija koje su ovlaštene za skupljanje podataka. Državna tijela, javni zavodi, agencije i druge institucije i ustanove koje raspolažu javnim zbirkama podataka dužne su podatke što su javnom poduzeću potrebni za obavljanje poslova iz st. 3. i 4. članka 14. ovoga Zakona proslijediti, pri čemu se osobni podaci štite sukladno Zakonu.

Za prosljeđivanje podataka pravne osobe iz stavka 2. ovoga članka mogu Javnomu poduzeću zaračunati samo izravne materijalne troškove dostave.

VII. OGRANIČENJA U PRAVNOME PROMETU

Članak 21.

Pravni promet zemljišta i nekretnina u Nacionalnom parku vrši se sukladno članku 24. ovoga Zakona.

Ako vlasnik proda nekretninu u zaštićenom području, a nije postupio sukladno stavku 1. ovoga članka, Javno poduzeće ima pravo tužbom protiv prodavatelja i kupca zahtijevati poništenje ugovora o kupoprodaji u roku od 90 dana od dana saznanja za sklapanje tog ugovora, ali najkasnije u roku od pet godina od dana sklapanja ugovora o kupoprodaji.

Članak 22.

Vlasništvo nad nekretninama u Nacionalnome parku može se stjecati pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i drugim Zakonima.

Strane pravne ili fizičke osobe ne mogu stjecati pravo vlasništva u Nacionalnome parku osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 23.

Kada je to nužno radi provedbe zaštite i očuvanja zaštićenih prirodnih vrijednosti, smatra se da postoji interes Federacije za izvlaštenje ili ograničenje vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama u Nacionalnome parku.

Postupak izvlaštenja prava vlasništva nekretnine provodi se sukladno posebnom propisu.

Članak 24.

Federacija je dužna na zahtjev vlasnika nekretnine u zaštićenom području za tržišnu cijenu otkupiti nekretninu ili ponuditi drugu jednako vrijednu nekretninu, koju zbog ograničenja i zabrana iz ovoga Zakona nije moguće upotrebljavati za djelatnost za koju se upotrebljavala prije zaštite, ili se može upotrebljavati tek u neznatnoj mjeri. Vlasnik nekretnine ima pravo ponuditi nekretninu na prodaju sukladno ovome članku u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu akta koji je prouzročio ograničenja i zabrane na nekretnini.

VIII. NADZOR

Članak 25.

Inspekcijski nadzor nad odredbama ovoga Zakona, te propisa i uvjeta izdanih temeljem ovoga Zakona vrši mjerodavni inspektorat.

Provedbu odredaba ovoga Zakona te propisa i uvjeta izdanih temeljem ovoga Zakona koji se odnose na djelokrug drugih ministarstava nadziru tijela uprave mjerodavni za navedeni djelokrug.

Izravni nadzor nad provedbom odredaba čl. 6., 7., 8. i 9. ovoga Zakona obavljaju, pored mjerodavnih inspektora iz prethodnih stavaka 1. i 2. ovoga članka također nadzornici Javnoga poduzeća, koji su kao nadzornička služba zaštite prirode organizirani pri Javnomu poduzeću.

U izvršavanju izravnoga nadzora pri provođenju odredaba čl. 6., 7., 8. i 9. ovoga Zakona dužne su surađivati i odgovarajuće službe javnih sektora šumarstvo, lovstvo koje u području Nacionalnoga parka obavljaju dopuštene djelatnosti.

Provedbeni propis kojim se uređuje ustrojstvo i način rada nadzorničke službe zaštite prirode donijet će Javno poduzeće uz suglasnost Ministarstva.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 26.

Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:

" prekrši zabranu utvrđenu propisom o proglašenju područja prirode zaštićenim;

" obavlja radnje koje su zabranjene odredbama ovoga Zakona; protivno odredbama članka 6.;

" unosi nove vrste oprečno odredbama ovoga Zakona (članak 6., stavak 2., toč 2. i 3.);

" ponovno unosi nestale životinje i biljke;

" ne obavijesti Ministarstvo o pronalasku minerala i fosila, i ne ponudi prodaju minerala i fosila, protivno odredbama članka 8. toč. 3. i 13.;

" ne ponudi prodaju nekretnina unutar zaštićenog područja prvo Federaciji, temeljem prava preče kupnje, protivno odredbama članka 24.;

" ne osigura pristup zaštićenim područjima protivno odredbama članka 10. Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 50,00 KM do 3.000,00 KM.

Novčanom kaznom u iznosu od 20,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjena za prekršaj fizička osoba koja izvrši radnje iz stavka 1. ovoga članka.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Tijelo uprave mjerodavno za geodetske poslove izvest će u digitalnome katastarskom planu detaljan prikaz granica Nacionalnoga parka u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Detaljan prikaz granica iz prethodnoga stavka izvest će se tako da se u slučaju da granica prolazi preko polovice površine parcele (katastarske čestice) kao granica Nacionalnog parka utvrdi unutarnja granica predmetne parcele.

Članak 28.

Nekretnine iz članka 15. ovoga Zakona Vlada će najkasnije u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovoga Zakona posebnom odlukom prenijeti na upravljanje Javnomu poduzeću.

Ministar i korisnici nekretnina i zemljišta u Nacionalnome parku, koji su u državnom vlasništvu, najkasnije u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovoga Zakona sporazumom će utvrditi način gospodarenja predmetnim nekretninama.

Članak 29.

Fizičke osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona imale po posebnim Zakonima pravo obavljanja djelatnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara u području Nacionalnoga parka, isto pravo zadržavaju do uređenja njihovih prava po ovom Zakonu, a postojeće aktivnosti mogu obavljati u opsegu, na način i pod uvjetima koji su određeni u propisu na temelju kojih su ostvarili pravo obavljanja aktivnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara.

Pravne osobe koje su do stupanja na snagu ovoga Zakona imale po posebnim Zakonima pravo obavljanja djelatnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara u području Nacionalnoga parka isto pravo zadržavaju do uređenja njihovih prava po ovom Zakonu, a postojeće aktivnosti mogu obavljati u opsegu, na način i pod uvjetima koji su određeni u propisu na temelju kojih su ostvarili pravo obavljanja aktivnosti i korištenja prirodnih vrijednosti i dobara.

Prava iz stavka 1. ovoga članka preciznije će odrediti po službenoj dužnosti

Ministarstvo, u naknadno provedenom upravnom postupku kojim će se utvrditi koje se djelatnosti mogu obavljati u Nacionalnome parku ili u području Nacionalnoga parka.

Članak 30.

Vlada će u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku o osnivanju Javnoga poduzeća iz članka 13. ovoga Zakona i osigurati u proračunu Federacije osnivački kapital u iznosu od 100.000,00 KM.

Članak 31.

Plan upravljanja Nacionalnim parkom bit će donesen u roku od najkasnije jedne godine od stupanja na snagu ovoga Zakona. Plan upravljanja Nacionalnim parkom donosi Vlada.

Članak 32.

Ministar će u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbeni propis o načinu raspodjele subvencija iz članka 19. stavak 1. točka 7. ovoga Zakona.

Članak 33.

Ministar će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbeni propis kojim će se detaljno urediti ovlasti, ustrojstvo i način rada nadzorničke službe zaštite prirode iz članka 25. stavak 5. ovoga Zakona. Vlada će u roku od najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbeni propis kojim će se detaljno urediti sudjelovanje odgovarajućih službi sektora javnih djelatnosti u izravnome nadzoru na području Nacionalnoga parka iz članka 25. ovoga Zakona.

Članak 34.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma će u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovoga Zakona na području Nacionalnoga parka odrediti vodozaštitna područja/zone s uvjetima njihova korištenja u smislu mjera zaštite, zabrana i ograničenja na tim područjima.

Članak 35.

Vlada će u roku od najkasnije jedne godine od stupanja na snagu ovoga Zakona na području Nacionalnoga parka odrediti lovna područja (lovišta) s uvjetima njihova korištenja, vodeći računa da se područje stroge i usmjerene zaštite s odgovarajućom sigurnosnom (tampon) zonom odredi kao nelovno područje.

Članak 36.

Detaljne granice Nacionalnoga parka bit će precizirane prostornim planom posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH.

Članak 37.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić